

Üvöltés

Részlet

Allen Ginsberg

(Carl Solomonnak)

I.

Láttam nemzedékem örültség-pusztította legjobbjait
hisztérikus meztelenségben éhenhalni,
hajnaltájt vonszolták magukat a néger utcákon
haragos injekcióstűt kutatva,
angyalfejű ürgék, égne az éjszaka gépezetében rejlő csillagos dinamó
ősi, mennyei bekötése miatt,
akik szegénység és rongyok és beesett szemű peckesen ülők
füstölve a városok tetején úszó félkomfortos lakások
természetfölötti sötétjében jazzről elmélkedve,
akik lemeztelenítették agyvelejük a Mennynek a babilóniai Isten alatt
és kivilágított mohamedán angyalokat láttak támolyogni
a bérházak tetőin
akik sugárzó-hűvös szemmel lógták át az egyetemet, Arkansast és
Blake-könnyűségű tragédiákat kallucinálva a háború tudói között,
akiket kipenderítettek az akadémiákról, mert dilis & trágár ódákat
közöltek a koponya ablakaiban,
akik borotvátlan szobákban sunyítottak alsónadrágban,
papirkosárban égetve pénzüket a falon keresztül hallgatva
a Rémület hangját
akiket elkaptak közérdekű szakállukban, amint Laredón keresztül
egy övnyi marihuánával igyekeztek New York felé,
akik tüzet nyeltek festék-szállodákban vagy terpentint ittak
a Paradise Alley-n — halál — vagy tisztítófűzben forgatták
testüket éjszakánként

almokkal, mérgekkel, sétáló lidércnyomással, alkohollal,
 véget nem érő bállal és hímveszővel,
 az agyban megborsózó felhők és villámok hasonlíthatatlan zsákutcáival
 amint Kanada és Paterson sarkai felé szökkenve
 bevilágítják az Idő mozdulatlan világát közöttük,
 tánctermekek indián töménységei, udvarvégi lombok temetőhajnalai,
 bor részegség a tetők fölött kirakatok kerületei
 autós szerelmi kirándulás neon Hunyorgó villanyrendőrök
 nap hold és fák rezgései Brooklyn dübörgő téli alkonyataiban
 — hamutartó őrzőgésekkel s az elme kedves, királyi fényeivel,
 akik benzedrinnel láncolták magukat a földalatti végtelen útjaira
 Battery-től szent Bronxig míg a kerekek és gyerekek zaja leszállította
 őket reszketve, összetört szájjal, fényességétől megfosztott,
 csapzott, elhagyott agyvelővel az Allatkert komor fényében,
 akik Bickford tengeralattjáró fényeibe süllyedtek, kisodródtak és az
 állott sör mellett ültek egész délután Fugazzinál, az ítélet napjának
 hasadását hallgatták a hidrogén automata zenegépén,
 akik szakadatlanul beszéltek hetven órán keresztül
 parktól a kéglig, bárig, Bellevue-ig, múzeumig, a Brooklyn-hídig,
 platói beszélgetők Láthatatlan Légiója, buktatókról, tűzlépcsőkről,
 az Empire State-ről, a holdról leugrálva,
 dumálva sikoltva okádva, tényeket, emlékeket, anekdotákat,
 klassz látványokat, háborúk, kórházak, börtönök rettegését suttogva,
 teljes intellektusok öklendeztek hét nap és hét éjjel
 ragyogó szemmel — gyöngyök a disznók elé —
 akik eltűntek a semmibe (Zen New Jersey) kétértelmű képeslapok
 (Atlantic City városháza) nyomát hagyva maguk után,
 keleti hideg verítéket, tangeri csontörlést, kínai fejjörcsöket szenvedve
 az elvonókúrán Newark kietlen intézeti szobájában,
 akik vándoroltak körbe-körbe éjjélkor a pályaudvaron, fejüket törve
 hova mehetnének és mentek megtört szívek nem maradtak utánuk,
 akik cigarettára gyújtottak marhavagonokban vagonokban vagonokban
 zötyögve havas mezők közt elhagyatott fermok felé nagyapó-éjszakában,
 akik Plotinost, Poet, Aranyaszájú Szent Jánost tanulmányozták
 meg kabbalát és telepátiát mivel a Kozmosz ösztönösen vibrált
 lábuk alatt Kansasban,
 akik vágyakoztak Idaho utcáin látomásbeli indián angyalokat keresve
 akik valóban látomásbeli indián angyalok voltak,
 akik azt gondolták, hogy csupán bolondok midőn Baltimore
 természetfölötti extázisban izzott,
 akik autóbá ugráltak az Oklahomai Kínával a télközepe éjjeltáji
 kisvárosi utcalámpás eső elől,
 akik éhesen és egyedül csavarogtak Houstonban, jazzt, levest vagy lotyót
 keresve és követték a ragyogó spanyolt, aki Amerikáról és az
 Örökkévalóságról beszélgetett — reménytelen feladat —
 s ezért Afrikába hajózott,
 akik Mexikó vulkánjaiba tűntek el, csak a cowboy-nadrágok árnyékát
 hagyták maguk után meg Csikágó kandallójába szórt versek
 láváját-hamuját,
 akik ismét felbukkantak a Nyugati Parton, szakállasan rövid nadrágban
 nyomozva az FBI után nagy pacifista szemekkel izgatón barnabőrűek
 érthetetlen röplapokat terjesztve,
 akik cigarettával lyukat égettek karjukba tiltakozásul a kapitalizmus
 narkotikus dohánygőze ellen,

akik szuperkommunista brosurákat osztogattak az Union Square-n,
zokogva, vetkőzödve, míg Los Alamos szirénái túlvonították őket
és a Fal mentén futott a nyöszörgés
és a Staten Island-i rév is vinnyogott,
akik sirva bevették a dilit fehér tornatermekben meztelenül
és remegve a többi csontvázak gépezete előtt,
akik megharapták a detektívek nyakát és visitottak örömlében
a riadóautókban, mert nem követtek el bűnt a saját vadul fortyogó
pederasztiájukon és ittasságukon kívül,

akik hatalmas, szennyos filmekben eszméletüket veszítették,
álmukban helyet cseréltek, fölébredtek hirtelen Manhattanban
mélyföldszinteken kaparták össze magukat szívtelen tokajitól
másnaposan — a Harmadik Avenue rémségei vasból való álmok &
bebotorkáltak a munkaközvetítőbe,
akik egész éjjel gyalogoltak vérrel teli cipőben a hóhányásos dokkokban
várva míg az East Riveren megnyílik egy ajtó tele gőzforrósággal
és ópiummal,
akik nagy öngyilkossági drámákat alkottak a Hudson lakóház-sziklapartjain
a hold háborús-kék fényszórója alatt & babérral koszorúztassék fejük
a feledésben,
akik a képzelet birkapörköltjét ették vagy a Boweri folyóinak sáros
fenekén emésztették a rákot,
akik sírtak az utcák románcán, kiskocsik tele hagymával
és ócska muzsikával,
akik dobozokban ültek a híd alatt lélegezve a sötétben
és fölemelkedtek hogy csembalót építsenek elméjük padlásán,
akik a Harlem hatodik emeletén köhögtek láng-koronázottan
a tuberkulotikus ég alatt a teológia narancsládáival körülveve,
akik egész éjjel firkáltak ringatózva emelkedett költeményeket
melyek reggelre zagyvasággá váltak,
akik fölbomló állatokat főztek, tüdő szív láb farok, céklalevest & tortillát
a tiszta növényevő birodalomról álmodozva,
akik hússzállító kocsik alá vetették magukat tojástartó keresgélve,
akik ledobták órájukat a tetőről, hogy az Időn kívül az Örökkévalóságra
szavazzanak & ébresztőórák hullottak fejükre a következő évtizedben,
akik háromszor egymásután fölvtágták ereiket sikertelenül, abbahagyták
és régiségüzletet kényszerültek nyitni
mikor már azt hitték, hogy öregek és sírtak,
akik élve égtek el ártatlan flanelruháikban a Madison Avenuen
ólomsúlyú versek robbanásai közt & a divat acélregimentjeinek
csörgése közt & a hirdetésipar tündéreinek sikolyai közt & sötét
intelligens szerkesztők mustárgázában vagy az Abszolút Valóság
részeg taxi-jai gázoltak keresztül rajtuk,
akik leugrottak a Brooklyn-hídről ez valóban megtörtént és elsétáltak
ismeretlenül és elfeledve a kínai negyed kísérteties homályába
leves, szűk, átjárók & tűzoltókocsik, mégcsak ingyen sört se kaptak,
akik ablakukban áriáztak kétségbeesésükben, kiestek a földalatti ablakán,
beugrottak a mocskos csatornába, négyekre ugrottak
sírtak egész utcahosszat, törött borosüvegeken táncot roptak,
nosztalgikus európai német (1930-as) jazzlemezeket törtek össze,
fölhajtották whiskyjüket és nyöszörgve okádtak a véres toaletbe
nyögés fölülükben és óriási gőzsípok föltye,
akik a múlt múltain gurigáztak egymás versenyautó-Golgota, fegyház-magány
vagy Birmingham jazz-megtestesülés vártáján,

akik hetvenkét óra hosszat hajtottak árkon-bokron át
 megtudni, vajon nekem volt-e látomásom, neked volt-e látomásod,
 neki volt-e látomása az Örökkévalóságról,
 akik Denverbe utaztak, meghaltak Denverben, visszajöttek Denverbe
 mindhiába vártak, örködték Denver fölött, tanakodtak és faképnél
 hagyták őket Denverben, végül elmentek, hogy kitalálják az Időt
 & most Denver ehagyatott hősei nélkül,
 akik térdre hulltak reménytelen katedrálisokban egymás üdvösségeért,
 fényéért, melleiért imádkozva míg a lélek egy pillanatra
 megvilágította hajzatát,
 akik keresztültörték bebörtönzött elméjükön, aranyfejű, lehetetlen
 bűnözőkre várva szívükben a valóság varázsa akik
 edes-bús dalokat énekeltek az Alcatraznak,
 akik visszavonultak Mexikóba, hogy valami szokásnak hódoljanak
 vagy a Szikláshegységbe vagy a gyöngéd Buddhához vagy Tangerbe,
 a fiúkhoz, vagy a déli szigetekre, a fekete gőzmozdonyhoz
 vagy Harvardra, Narcissushoz, Woodlawn-ba, a lánc-lánc-eszterláncba
 vagy a sírba,
 akik elmeállapotuk megvizsgálását követelték hipnotizálással
 vádolvá a rádiót & otthagyták őket örültségükkel & kezükkel
 és akasztó esküdszékkel,
 akik krumpplisálattal hajigálták az egyetem dadaizmust fejtegető előadóit
 és következőleg megjelentek a diliház gránitlépcsőin
 borotvált fejjel az öngyilkosság harlekin szavaival
 azonnali lobotómiát követelve,
 akik ehelyett az inzulin metrazol villanyozás hidroterápia pszichoterápia
 foglalkozási terápia asztalitenisz amnézia
 konkrét ürességeiben részesültek
 akik nem tréfás tiltakozásképp csupán egy szimbolikus pingpongasztalt
 borítottak fel merevgörcsben pihenve átmenetileg,
 évekkel később visszatérve valóban kopaszon csak vérből való parókában
 könnyeikkel és ujjakkal Kelet örült-városai kórtermeinek
 látható eszelős végítéletébe,
 Zarándok Allam Rockland és Greystone-jának bűzös folyosói
 a lélek visszhangjával alkudoznak, hintázva és hengergetve
 a szeretet éjfél táji magány-lóca birodalmaiban, álom az életről
 lidércnyomás kövévált testek, nehezek mint a hold,
 anyánk végtére'', az utolsó fantasztikus könyv kirepült az ablakon,
 az utolsó ajtó bezárult hajnali négykor, az utolsó telefonkagyló
 csattant a falon válaszul és az utolsó hónaposzoba minden mentális
 bútoradarabját kirámolták, sárga papírrózsa egy drót ruhaakasztón
 a szekrényben s még ez is csak képzetes, a hallucináció
 reménykedő darabkája, —
 jaj, Carl amíg nem vagy biztonságban én sem vagyok biztonságban
 s most valóban nyakig ülsz az Idő teljes, állati levesében, —
 s akik ezért rohantak a jeges utcákon át az ellipszis, logaritmuskönyv,
 mérce & rezgőmozgás használata alkimiájának fényétől megszállottan,
 akik megtestesült réseket álmodtak a Térbe és Időbe
 egymással szembehelyezett képzetek útján és 2 vizuális képzet közt
 csapdába csalták a lélek arkangyalát és összetett ígéket képeztek
 és az öntudat kötőjelét és főnevét egybeforrasztották
 a Pater Omnipotens Aeterna Deus jelenlétének érkezésétől megriadva,
 hogy újraalkossák a szegényes emberi próza mondattanát és mértékét
 és intelligensen, szótlannul, szégyentől remegve álljanak előtte
 eltaszítottan, de megvallítva a lelket, hogy alkalmazkodjanak

a gondolat üteméhez mezítelen és határtalan fejében,
 eszelős kódorgás és angyali ritmus az Időben, ismeretlenül,
 de elmondva ami még elmondható a túlvilág dolgairól,
 és föltámadtak újra megtestesülve a jazz kísérteties öltözetében,
 a zenekar aranyszarv árnyékában s Amerika meztelen lelkének
 szenvedését a szeretetért olyan Eli, Eli Lamma Szabaktani szakszofon
 kiáltásba fújták, mely megborzosgatta a városokat az utolsó rádióig,
 az élet versének saját testükből kimetszett ezerévig ehető szívével.

Vitéz György fordítása

„Haragos injekcióstű...” (looking for an angry fix) —
 célzás kábítószerre, morfium vagy benzedrin.
 Battery és Bronx — a manhattani földalatti déli ill. északi végállomásai.
 Bickford és Fugazzi — New York-i mulatóhelyek, bárók.
 hidrogén zenegép... (hydrogen jukebox) — célzás a H-bombára.
 Bellevue — New York-i közkórház
 „tangeri csontörlés” — Tanger 1959-ig nemzetközi szabad város, az abszolút szabadság és
 ugyanakkor titokzatos élmények szimbóluma a beatnik költészetben.
 Los Alamos — amerikai atomkísérleti telep.
 „a Fal” — célzás a Sirató-falra, szójáték a Wall-Streetre.
 Staten Island — sziget Manhattannal szemben.
 Célzás a sorozóbizottságokra.
 Bowery folyó — Bowery New York csavargónegyede, utcák.
 Madison Avenue — a hirdetési ügynökségek utcája.
 „hirdetési-par tünderei” — faery — jelentése esodatevő tündér, argot-ban homoszexuális,
 Birmingham — valószínűleg célzás az alabamai Birminghamre és az ott nevelkedett jazz-
 zenészekre.
 Denver — Colorado állam fővárosa, az amerikai beatnikok találkozóhelye és egyik szel-
 lem központja. Itt az emberi kapcsolatok korlátozottságának szimbóluma.
 Aleatraz — szigetbörtön a San Francisco-öbölben.
 lobotómia — schizophrénia gyógymódja, agyműtét (homloklebeny leválasztása), néha
 használ
 insulin és metrazol — elmebetegségek sokk-kezelésénél használatos gyógyszerek.
 Kelet örült-városai — Amerika keleti partjának városai.
 Zarándok Állam — Pilgrim State — Massachusetts állama.
 Rockland és Greystone — elmeegógyintézetek.
 „anyánk végtére” — az angol eredetiben is töredékes, homályos részlet.
 Pater Omnipotens Aeterna Deus — mindenható örök Atyaisten.